

anbefale de af Udvalget stillede Vædringsforslag, idet, som jeg bemærkede, Spørgsmaalet om en yderligere Forandring eller Tilføjeelse til Vædringsforslag under Nr. 26 skal blive taget under Overvejelse til 3dje Behandling.

M. P. Jensen: Da jeg ved det foreliggende Lovforslags 1ste Behandling var forhindret fra at være til Stede, og da der med Hensyn til Strandinger gælder særlige Regler for Bornholm, vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger for at yde min Tilslutning og anbefaling til de stillede Vædringsforslag og Lovforslaget. Strandinger og Havarier vare i sin Tid en ikke uvæsentlig Indtægtskilde for Befolkningen paa Bornholm, hvorved mange Penge bleve satte i Omløb og mange Hænder i Virksomhed. Der udkom i 1785 et specielt Strandingsskik for Den ved fgl. Reskript af 21de Maj. Ved Erfaringer gennem den praktiske Anvendelse erkendtes det efterhaanden, at Forbedringer og Modifikationer maatte anvendes. Strandinger vare tidligere overalt paa Bornholm blevne ansete som en Fordel, som noget, alle gerne vilde tage Del i, og Strandingsskikets § 8 indeholder ogsaa en Sætning, som siger, at de Bjærgere, som ikke havde været med til den ene Stranding, skulde antages til den næste, og Forbjærgerne skulde holde nøje Rigtighed over, at ingen i den Henseende fornærmes eller forbigaas. Da Forordningen af 28de December 1836 udkom, udstedtes der tillige under samme Datum et fgl. Reskript, hvorefter bifaldtes, at Bestemmelserne med Hensyn til Strandingsskik paa Bornholm fremdeles indtil videre skulde være gældende. Strandingsskikket af 21de Maj 1785 var i sin Tid en god Lovbestemmelse for Befolkningen, men efterhaanden som Tiden er frede frem, er det blevet mindre heldigt, for ikke at sige umuligt. I tidligere Tider strandede der mange Skibe paa Den, men efter at Thyrene navnlig paa Sandhammeren i Sverige og paa Dueodden ere blevne etablerede, ere Strandingerne aftagne i en betydelig Grad. Kommer der en Gang imellem en Stranding, saa telegraferes der straks til Switzers Bjærgningsentreprise, i hvis Sold en stor Del af de paa de bornholmske Bjærgelister opførte Personer faar. Denne sender saa straks en Bjærgningsdamper over, som bjærger Skibet ved at tage det af Grunden og bringe det i Havn; eller ogsaa — det har man set — bjærger Switzer, hvad der med Vædsel kan bjærges om Bord i Bjærgningsdamperen og

overlader saa Stumperne til det bornholmske Bjærgeri, hvilket ikke er nogen Fordel, men snarere en Byrde. Dette har gjort, at Folk, naar de blive kaldede til at arbejde ved Bjærgeriet i Strandingstilfælde, ere modvillige, og det have de ogsaa Grund til. Efter Strandingsskikets § 3 skulde Amtmanden udnævne en Forbjærger for hvert Sogn og en for hver Søbstad; i Sognene skulde det være Sandemænd og i Søbstæderne Borgerkaptajnen. Disse sidste eksistere nu ikke mere, og man maa derfor søge andre, men disse ere vanskelige at opdrive, og man har haft det Tilfælde, at der i Kønne ikke har været nogen, der har villet modtage Bestillingen, og at der saaledes ikke eksisterer noget reglementeret Bjærgeri. Folk kunne nemlig ikke tvinges dertil, fordi det ikke er noget Ombud. Mange andre af Skikets Bestemmelser ere antikkere, og man har i adskillige Tilfælde været nødt til ogsaa her at anvende Analogien af Forordningen af 28de December 1836, der jo ikke gælder for Bornholm. — Hvad Sandemændenes Løn angaar, da har denne i sin Tid til Dels været bestemt efter det Forhold, hvori det kunde antages, at der indtraf hyppige Strandinger i Distriktet, saaledes har Sandemændens Løn i Poulsker været den laveste; men der har under denne Bestillingsmand i mange Aar ikke været nogen Forbjærgerpart.

Jeg skal endnu bemærke, at det Tilfælde er indtruffet, at Bjærgerne, som have været opførte paa de bornholmske Bjærgelister, og som have været i Switzers Bjærgningsentreprises Tjeneste, ere bleve tilholdte om, at de, hvis de fremdeles vilde være paa de bornholmske Bjærgelister, maatte udtræde af Switzers Tjeneste. Derved have de vægret sig, og de have da ogsaa faaet Medhold i, at de kunde tjene begge Steder, hvilket jo er meningsløst. I hvor vel det ikke er mig ukendt, at der endnu er dem paa Bornholm, som ønske at holde paa det bestaaende Strandingsskik, og som endogsaa mene, at det er et af de saakaldte gamle bornholmske Privilegier, kan jeg af de anførte Grunde, som jeg jo kunde supplere med mange flere, ikke se rettere, end at der ikke er Anledning dertil, idet Strandingsskikket for Bornholm maa anses for forældet og næsten ubrugeligt, og naar Bornholm med Hensyn til Strandingsskik kommer ind under Bestemmelser, som gælde for det øvrige Land, kan man jo ikke forlange mere. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale Lovforslaget, hvorefter Bornholm ogsaa i denne Henseende kommer ind under den almindelige Lovgivning.